

“מה יש לה בסלון\ מה יש לי בחלום”

בחינה של השסע שיוצרות ההזיה והמזרחיות בשירתה של מירי בן שמחון

(קריאה מבנית של מכתבה למאיר ויזילטיר)

עלון, קציעה [עורכת]. לשכון בתוך מילה, ת"א: הוצאת גמא, 2015, 77-86.

מוריה רחמני

מירי בן שמחון היא חוסר נחת מתמשך. לעיתים אימה. היא מותחת את מה שנראה כרפלקסיביות עד אובססיביות פסיכוטית. ומושכת שוב ושוב בחולצת הקורא ומאיימת לעיתים לשאוב אותו לשיבלול של נקודות המבט האינסופיות. שירתה איננה פסיכוטית אלא חרוטים בה עקבות פסיכוטיים, דבר הקשה יותר מן השירה הנכתבת מתוך הפסיכוזה עצמה, שכן העקבות מורות על השסע שם נמצא הכאב ולא בהזייה עצמה. השסע הפנימי בין המציאות להזייה. הזייה המבקשת מענה טוטאלי, מענה הנהפך לעינוי במפגש עם המציאות ופוער שסע בגוף בנפש ובשפה.

במכתב של מירי בן שמחון, שהתגלה זה מכבר, ניתן לראות את תבנית השסע של שירתה המיוצגת בפונקציה, במסומן במרחב בתרבות בהווייה הנפשית שויזילטיר, נמענו של המכתב, מייצג בנפשה. בין אם מופיע בה במפורש בין אם לאו. בן שמחון פותחת את מכתבה בקריאה כי אין מדובר במכתב המכוון בממשות למאיר ויזילטיר, אלא יש לראות אותו כערך ספרותי. ואין הכוונה לערכו הספרותי של המכתב, אלא לערך הספרותי המתנסח ועולה מן המכתב. בן שמחון אומרת כי כשהיא מדברת אל ויזילטיר היא מדברת על הזייה, ואולי בערכו הספרותי של המכתב מתנסח בדרך של מימוש מבנה ההזייה (ראייה של ההזייה בפעולתה) שמסמנה הוא ויזילטיר. אבקש לבחון את ה"ערך הספרותי" הזה, אבקש לגלות לנסות לנסח ולפרוש בפעולת המכתב, כפעולה במציאות, אך גם כפעולה של הזייה, את מבני השסע שבשירתה, שבמציאות ה"מעוניינת לא מעוניינת" (תוך התייחסות נרחבת גם לשירה "לקראת שיר" אותו היא מגדירה במכתבה כשיר יסודי, אותו היא מבקשת מויזילטיר שיקרא). אדגיש, לא יחסי בן שמחון עם ויזילטיר המרכז, אלא השסע הכואב בשירתה של בן-שמחון, שסע שמתגלה לפנינו דרך הפונקציה שמהווה דמותו של ויזילטיר בנפשה. לא נבחון את המציאות של ויזילטיר, ולא נבחן את ההזייה עליו (כמו ההזייה על דילן) אלא את השסע שנוצר במפגש בין ההזייה למציאות. יש שמגדירים את ההזייה

ואת השפה הפסיכוטית עצמה כשסע, אך אבקש כאן לטעון כי השסע איננו בהזייה עצמה, אלא במפגש שלה עם המציאות.

בן שמחון סבלה רוב שנותיה מגלים של התקפים פסיכוטיים והזיות, בחלקם הייתה מאושפזת. ההזייה למעשה נובעת מחוסר יכולת לתת משמעות להוויה, כתוצר של סתירה בין החוויה של העצמי ובין הכפייה המתמדת של משמעות על ידי מה שנתפס כסמכות האימהית המגדלת הטוענת לכך שהיא היא המחזיקה באמת – אך לא נותנת באמת שיוך הזדהותי. ההזייה מנסה למלא חור שחור, תוך שההוזה נמצא בסיר הלחץ שבין ראייתו כרצוי ובין חוויתו כלא רצוי (פיירה אולונה מתייחסת לכך שהפסיכוטיות נוצרת על ידי האני הפסיכוטי המנסה להתגונן מפני איווי מוות הקשור בו – ייצוגו שדל הילד בנפש האם טרם לידתו- האם רצו או לא רצו אותי כתינוק). אין בכונתי כאן לפענח פיענוח ביוגרפי של נבכי נפשה ושורשי הזיותיה של בן-שמחון אלא להצביע על הכפילות שקיימת בשסע ברמה הפסיכוטית ההזייתית, וברמה החברתית-תרבותית בהיותה מזרחית המבקשת להיכנס אל עולם השירה התל-אביב האשכנזי. ברצוני להצביע על כך שבכתיבה קיימת הסתירה בין השדר של החברה כמקבלת אותה וחווית חוסר הזהות בתוך כך, לבין חווייתה כסובייקט בעל זהות שהחברה איננה מקבלת אותה. הסתירה הזאת יוצרת שסע. אני טוענת לקריאה דו-רובדית של שסע זה, שהוא תוצר של המפגש בין ההזיה למציאות ברובד אחד, ושל המפגש בין זהותה המזרחית והתרבות ההגמונית אשכנזית תל-אביבית מצד שני.

בשני הרבדים בן שמחון נעה בין שתי מערכות חוקים. פנימיים וחיצוניים. את החוקים הפנימיים שהם חוקי ההזייה בן שמחון מקבילה בעצמה למקום שבו נמצא בתוכה עולמה המזרחי, בעיקר דרך דמותה של הסבתא המרוקאית בשירתה. ניתן להבחין לאורך שירתה כי הדיבור על הסבתא מעורבב פעמים רבות בדיבור על ההזייה, לעיתים באופן מפורש ולעיתים על דרך סגנון הכתיבה. "מה יש לה בסלון\ מה יש לי בחלום", היא כותבת ב"לקראת שיר", ומתכוונת לומר כי מה שיש לסבתא המרוקאית בסלון, כלומר ההוויה המזרחית, מקבילה לעולם ההזייה שלה. ואדגיש כי לא מדובר בהקבלה ערכית או תוכנית אלא הקבלה במיקום שני המרחבים (ההזייה, והמזרחיות) בנפשה ביחס למציאות ההגמונית.

בכתיבה בן שמחון מצויה בשסע של שבירת החוקים. "שברתי איזה כללים ואתה נהגת בזה ביד קשה", היא כותבת לויזילטיר. והשבירה מתרחשת בשני הרבדים, ברובד ההזייתי וברובד הזהותי. הרי מיהו אותו "אתה" הנוהג ביד קשה על שבירת הכללים? ניתן לומר מחד כי מדובר ב"אתה" ההגמוני, הסצנה התל-אביבית של עולם השירה (וויזילטיר כמייצגה), ובמובן זה מתבטאת

נוכחותה וחוויתה כמיעוט, כנערה מן הקטמונים, בתוך השירה הלבנה התל-אביבית. בן-שמחון מייחסת לאותו "אתה" את המונח "אדון הבית" שלא ניתן להתעלם מהקשרו בתוך מאבק תרבותי של מיעוט בתוך רוב. ומאידך (ללא סתירה) ה"אתה" הוא גם עולם המציאות שמחוץ להזיה.

ב"לקראת שיר" בן-שמחון מתמודדת עם מושג האוטנטיות, וגם שם ניתן להצביע על שני הרבדים שנכנסים לתוך הסיבוך שיש ממילא במושג זה. היא כותבת: "רצונות הבריחה שלי מתחושות אותנטיות \ הממאנות לפי שעה להיכלא בסוגר החשיבה שלי". מושג האוטנטיות בשיר מהווה (ולא רק מייצג) את לב השסע אצל בן-שמחון. היא מייצרת בשיר, במודע או שלא במודע, כפילות של המושג; האוטנטי ההידיגרייני, "האוניברסאלי", זה שנקשר לעצם הקיום הנפשי. והאוטנטי הזהותי- פרטיקולרי, זה הנקשר לזהות המזרחית. בן שמחון כואבת את הבריחה שלה, הנובעת מחוסר היכולת, מהאוטנטיות. האוטנטיות שנוחה אותה כאן עם מה שקראנו לו החוקים הפנימיים, אלו הקשורים בבן שמחון של ההזייה ואלו הקשורים בבן שמחון המזרחית. ניתן לומר שבמידה מסוימת את חוסר היכולת הופכת בן שמחון לקריאת תיגר על מושג האוטנטיות כדבר שלא ניתן להיחשב ולמעשה נשבר על סף ה"סוגר". אין כאן קריאת תיגר מנוסחת אלא בעצם השבירה. השבירה שמתבטאת בכאוס שבכתיבתה, בכאוס שנוצר משבירת הכלים. זהו הכאוס שבשסע.

אחד האלמנטים הבולטים המבטאים את הכאוס הוא האי-תבניתיות שבשירתה. לכאורה, ועשו זאת לא מעט, ניתן לקשר את סגנון כתיבתה להשפעות ממה שמכונה "זרם התודעה". זרם התודעה הוא אומנם סגנון היוצא כנגד תבניות, אך הוא הוא עצמו תבנית מסוימת (גם לזרם התודעה נוכל למצוא הגדרות ומאפיינים). נראה כי הרבה משיריה של בן שמחון אינם עשויים ומשקפים ונכתבים מתוך זרם התודעה, אלא מתוך כאוס. ויהיו מי שיאמרו בוודאי, הכאוס הוא המאפיין של התודעה שלה, אך כאוס שולל את האפשרות לתודעה רציפה. תודעה יכולה להיות מפוזרת וכו' אך הכאוס אצל בן שמחון נובע בדיוק מהמקום ההפוך לתודעה רציפה, מהמקום של השסע והשבירה של אי היכולת למזג פנים וחוף בצורה כלשהי, אפילו של סתירה, לתוך תודעה. אצל בן שמחון זה נשבר. לשם דוגמא אחת בלבד ניתן למשל להבחין כי האסוציאטיביות אצל בן שמחון שונה מזו היכולה לאפיין את זרם התודעה. האסוציאציות בשירתה לא רק שאינם נובעים זה מתוך זה אלא "קמים זה כנגד זה", ולא בצורה המקיימת שיר ומצביעה על תודעה רציפה אלא בצורה השוברת אותו, וממש מעידה על שסע בתודעה.

כמו האותנטיות הנשברת על סורג מחשבתה, נשברים שיריה על סף דלתות האדון: "מקשיים שיכורים על פתחי מוסד תרבותי שתושביו שולטים בהבעות פניהם וקר רוחם דלתות ברזל מוגפות". מבט האדון, חוקי דלתות הברזל, אינם נותנים לשיריה להיכנס, למציאות ולהגמוניה התל-אביבית. הם רואים בה איום על השליטה בהבעות פניהם, כלומר איום על מבטם, על ראיית העולם הקרה שלהם, כפי שמגדירה אותה בן-שמחון, שאינה אלא רק בקיעות בהטייה. השסע קיים, אך הדפיקות המתמשכות והבלתי נענות על דלתות המוסד ממשיכות להעצים ולהזין אותו. בכתיבת השירה בן שמחון מרוקנת עת עצמה בכאוס על סף המוסד שאיננו נותן לה להיכנס. המוסד שהוא גם ההגמוניה האשכנזית התל-אביבית וגם המציאות עצמה.

"מעל לסיריה הטובים של סבתי"

כשבן שמחון פונה לעסוק בהגדרת מצבה, וליתר דיוק הגדרת הזייתה, היא מציגה את השוני הטרמינולוגי, שמעיד גם על שוני בתפיסת העולם, בין זה של סבתה ובין זה הלכאורה אוניברסאלי אותו היא מגדירה "חסר צבע":

"אבל כיס המרה שלי- הוא ביטוי הלקוח מז'רגונה של סבתא שלי

שלו ראתה אותי כעת הייתה בוודאי אומרת במבטא מרוקאי כבד

"מרים את במרה שחורה" בהיגוי מלעילי, קצבי, ובטון המבין דבר,

אם כי על פי נסיון של חיים החוזרים על עצמם וכוללי בתוכם

כמובן מאליו

סך כל תחושות אנוש סכמטיות ..."

למול ה"מרה השחורה", שהוא ביטוי הנובע ממה שהגדרתי כחוקי הפנים (ואף הוא עצמו עשוי מהפנים של הגוף), מעמידה בן-שמחון הגדרות סכמטיות שונות לכאורה "אוניברסליות". ונעה

בייסורים בין השניים, בין האוניברסאלי לכאורה המיוצג בהגמוני ובין הפרטיקולרי המיוצג על ידי סבתה:

"אני מנסה לברר ביני לביני

דמויים אחרים למצבי

שיהיו חסרי צבע וטעם דגמת המרה וטעם דוגמת המרה השחורה

שיענו על קריטריונים פנימיים שואפי בלעדיות

שיסננו אלמנטים חושיים מפויחים כל כך

ויעמידו היטב את מיסרותי הפנימית

במקום של כבוד מעל לסיריה הטובים של סבתי"

מתרחשת תנועת ציפור כלואה בין הניסיון להגדרת הייסורים, ולהגדרתה עצמה, על ידי מונחים "נטרליים" (מה שמאפיין לכאורה את האוניברסלי), כלומר חסרי מאפיינים פרטיקולאריים זהותיים, ובין אי היכולת ואולי גם אי הרצון בכך. הניסיון להימנע מאלמנטים "מפויחים" הוא ביטוי לתזוזות ונקישות הכנפיים בחלונות. כאשר בן שמחון עושה שימוש בתואר "מפוייח" היא מאמצת את המבט ההגמוני על הפרטיקולרי ועל השחור. המפויח הוא תוצר של קלקול, הוא ייצוג של מה שלא ניתן להיות מוזן ממנו עוד. אך הדבר שנראה ומתוייג ממבטו של האחר (שבתוכה) כמפוייח, הוא מקור הזנתה. בן שמחון מעמידה את עצמה ואת שירתה מעל סיריה של סבתה המרוקאית; "מדיפי ריח קוסקוס", כנובעים ומוזנים ממנו (ולא ניתן להתעלם מהקשר הצלילי בין סיר ומסורת).

יחד עם זאת מעניין כי לרגעים מנסחת בן שמחון את נחיתותם של מה שהגדרתי כחוקים החיצוניים (של המציאות שמחוץ לעולם ההזייה, ושל ההווייה ההגמונית הלבנה). וכותבת מפורשות: "להבין היטב את נחיתותם אולי לעומת הפנימיים ולהפיק מהם את המיטב". כך גם בהפעלת אירוניה היא מבקרת בחריפות ובזלזול מכוון את מבט ההגמוניה עליה, המבט שמיוצג

במכתב במבטו של ויזילטיר כאשר היא כותבת לו: "טוב, ראיתי את מבטך.... הבחנת בי פתאום. קונגרטולשיינס!". ביטוי נוסף להיפוך שעושה בן שמחון למעל ומתחת של המבט ההגמוני מופיע בשורות האחרונות של "לקראת שיר" בהם היא כותבת: "אבל אני חרדה מכדי לכתוב עכשיו רוצה בבצלים ושומים עכשיו". הבצלים והשומים, המנוגדים כחומר אל הרוח של הכתיבה, וכבעלי טעם אל מול מה שמבקש להיות לכאורה נטרלי ואוניברסלי "נקי", הופכים לעליונים ולמעשה לעצם הוויית השירה. מה שנחשב לקליפת השום מופיע כדבר בעל הטעם, הנותן טעם להוויה של השירה. שכן השירה איננה רק הכתיבה אלא היא ההוויה. (מעניין באסוציאציה רחוקה כי ביאליק עושה מהלך דומה, אם כי נסתר וכמעט ולא נגעו בו, ב"אלוף בצלות ואלוף שום". שם הבצל והשום הם אלה שנותנים את הטעם לאוכל בממלכה הלכאורה מושלמת. שם במובן מסוים, בהקשר המזרח-אירופאי של ביאליק, היהודי באירופה שזוהה פעמים רבות באנטישמיות האירופית כמסריח בריח של בצל, הוא זה שנחשב ונעשה לדבר הטוב).

תסבוכת המבט והשבירה תחת "המסד"

פראנץ פאנון בכתבתו על "חויית ההוויה של השחור" שם דגש נרחב על מרכזיות ההתעסקות (בעל-כורח) הבלתי נגמרת של השחור במבט הלבן עליו. ההתעסקות במבט היא אחד הדברים המרכזיים סביבו נסוב המכתב של בן שמחון לויזילטיר (כמייצג), וניתן לומר שגם שירתה רוויה ולעיתים מיוסדת על התנועות של המבט. אך יותר מכך, אצל בן שמחון נוצרת אובססיה פסיכוטית למבטים ולפרישת רשתות של אפשרויות, אם-כך או אם-כך או אחרת. השסע שבין מערכות החוקים, מערכות הזהויות, מותיר את מירי בן שמחון בהתרוצצות אובססיבית מתמדת בין מבטים שונים שבתוכה ושמחוץ לה. לעיתים נראה כי חלקים בכתבתה הם מצב כפייתי של המבט (שלה ועליה). היא איננה מצליחה להימלט מחישובי המבט, כמו שלא ניתן להימלט מהמבט עצמו והיא נכפית לחשבו שוב ושוב: "יש לי תחושה של מחוייבות להתייחס לדבר.. הייתי מעדיפה לדלג עליו אבל כנראה שצריך לקפוץ לבריכה הקרה הזו במגמה למנוע השערות כמו נכונות...".

האובססיביות כלפי המבט, המתחפשות לרפלקסיביות חריפה, יוצרת החמצה של המציאות ובכך מבטאת בפועל את מציאות ההוויה של השסע. כך לשם דוגמא מפורשת מאוד, גילוי לב כמעט, במכתבה לויזילטיר: "המבט בעיניך, שם ליד דלת הכניסה בגלריה העכיר את מצב רוחי יותר ממה שיכולתי להתגבר על זה כל אותו ערב וגם כמה זמן אחר-כך כשניסיתי אתה להתקרב נבוכתי

אני ובינתיים הפנמתי את השדר הזה וניסיתי ליצור אותו מחדש. אבל אתה שהפנמת את מבוכתי קודם תפסת קצה שני של מבוכה לנוכח התאוששותי המהירה". ההתעסקות במבט מסרסת. מונעת מפגש.

דו-בויז בספר נשמתם של השחורים מפתח את מה שניתן לקרוא לו תאוריית "המסך". הוא טוען לקיומו של מסך תמידי בין השחור ללבן המביא בין היתר לכך שהשחור מצוי כל העת במקום שבו הוא רואה את עצמו דרך מבטו של האחר, כלומר "מאמץ" את המבט הלבן שמעבר למסך. אך דו בויז מוסיף קטגוריה נוספת שיוצר המסך והיא ה"תודעה הכפולה". התודעה הכפולה של השחור שמצד אחד אכן רואה עצמו דרך המבט הלבן ומצד שני שואף למודעות עצמית משלו. בהתייחסותו למאבק של השחור באמריקה להשיג מודעות עצמית הוא קורא למיזוג או נכון יותר הכרה בשתי הזהויות שלו, בלי לוותר על אחת מהן- כשחור וכאמריקאי. השחור צריך להפוך את התודעה הכפולה ליתרונו טוען דו בויז. (הפילוסופיה המערבית שקועה ביסודה עמוק בתפיסת האו-או ודו בויז קורא לגם וגם. וחשוב להזכיר כאן את המסה המעוררת שכתבה חביבה פדיה "גם-וגם" העוסקת בסוגיה. יש לציין שגם הפוסט-מודרניזם על ידי כך שהוא לכאורה מאפשר הכל, הוא מונע ולעיתים לא רק מביא לנסיגה אל ה-או-או אלא לאיון וסירוס טוטאלי).

מירי בן שמחון טוענת במכתבה להבנת מרכז המציאות, מרכז ההגמוניה, מרכז האדון (ויטזילטיר) דרך ההזייה, כלומר דרך עולם המושגים הפנימי הכולל גם את זהותה כמזרחית. לכאורה היא מבחינה בשני עברי המסך, בשתי מערכות הכללים; "אמרת לי... שאני באה עם תנאים מוקדמים... הבנתי גם מניה וביה שאתה מדווח לי על תנאים מוקדמים שלך". וטוענת ליכולת להשתמש בהם לטובתה: "בתחילה זה נראה כאילו מבוי סתום כלומר אם נענים לחוקים הפנימיים המידיים של הדברים רק עכשיו משנרגעתי מחרדה ועלבון... ראיתי שניתן לייצר חוקים חיצוניים בעצם להבין היטב את נחיתותם אולי לעומת הפנימיים ולהפיק מהם את המיטב". אך על אף קליטתה את המסך בן שמחון איננה מצליחה להפוך אותו ליתרונה ולייצר "תודעה כפולה" מתפקדת ופורייה (כמו שמציע דו בויז), אלא נלחצת אל הכאוס, אל תנועה של רכבת הרים בלתי נגמרת בין "גבהים" לעמקים", אל החמצה. בן שמחון איננה מצליחה להכניס את ההזיה ועולמה המזרחי אל כתיבתה; "הייתי מדגימה... אילו יכולתי לשים אותן בשירי". כתיבתה היא רק השסע של מה שבינם ובין המציאות של הנורמאליות ושל ההגמוניה.

כמיעוט, כנערה היוצאת מן הקטמונים או כמי שיוצאת מן ההזיה, היא מסתכלת על תל-אביב או על המציאות הנורמאלית (בהתאמה) נפעמת, רוצה להתקבל לתוכה וכותבת: "באתי אל איזה

טירה, מאירה, מלאה אוצרות וגווני גוונים ומילים ואהבה יש בה וזהות" ומיד לאחר מכן: "חשבתי רק אחליף את בגדי ויוכר בי מיד שזהו מקומי הטבעי". בן שמחון רוצה להתקבל להראות פנים בתוך ההווה החיצונית לה, אך חווה את השבר בניסיון זה, שכן הזהות המזרחית, וההווה ההזייתית אינם רק מערכת לבוש שניתן להחליף. בן שמחון נשברת תחת "המסך" שכן איננה מצליחה (וגם לא נותנים לה) לחיות במציאות של תודעה כפולה, שבה החוקים הפנימיים "שווים" לחוקים החיצוניים, וניתן לבטאם זה בעזרת זה. ומשאינה, היא נותרת בתודעה שבורה.

"הרגשתי שאתה ממתין לשורה האחרונה של השיר ונמנעתי": ריקון הכתיבה מעצמה

ההתעסקות במבט באופן כפייתי ולא ראציונאלי מבטא למעשה את הריקון של עצם קיומו, של עצם קיום של ראיית פנים ושל היכולת לראות אותה, את בן-שמחון, מבעד למסך. כך, התודעה השבורה באה לידי ביטוי בריקון עצמי של הכתיבה. כתיבתה של בן שמחון היא כתיבה של אי הכתיבה, כתיבה של אי יכולת לכתוב את מבטה, אי יכולת לכתוב ולהכניס את עולם ההזיה או במקביל עולמה כמזרחית אל המציאות ההגמונית. ניתן אף לומר כי הלחץ ההגמוני לשלילת הפרטיקולרי האותנטי מביא לפריצה של ההזיה שלא יכולה להתנסח אלא בריקון השפה.

דנה אמיר בספרה "תהום שפה", עוסקת במה שהיא מכנה "פסדו-שפה", אותה היא מגדירה כשפה שאיננה נאבקת בריק אלא "מפעילה אותו בתוכה באמצעות צורה כפייתית של שלילת הקיום". ניתן לפענח חלקים בלשון שירתה של בן-שמחון כלשון המרוקנת ושוללת את עצמה. (ניתן לדבר אולי גם במונחים של סירוס עצמי, שהכפייתיות כלפי המבטים מעולם ההגמוניה, ושלה עצמה, מייצרת). את "לקראת שיר" היא פותחת במילים: "אני רוצה לכתוב עכשיו ו אבל חרדה מכדי לכתוב עכשיו וזה כל מה שעולה בדעתי עכשיו". שלילת הכתיבה מתוך החרדה היא שלילה הנובעת ומביאה לריקון העצמי. וכך בחזרה העיקשת על המילה "עכשיו" אין מלשון הדגשה אלא חזרה המבקשת לרוקן את המילה (כמו הניסוי של הילדים לומר את אותה מילה הרבה פעמים עד שהיא מאבדת ממשמעותה). ריקון זה הוא ארכיטיפי לשירתה שכן לא רק שהיא מרוקנת בכך את המילה "עכשיו", אלא היא מרוקנת את עצם הכתיבה שעכשיו את עצם הפעולה וההווה. כך ניתן למצוא רבות בשירתה רצפים של שורות השוללות זו את זו, מעמידות מחשבה ומרוקנות וכן הלאה, משהו בסגנון זה שהיא כותבת במכתבה: "המודעת היטב אגב כך לבנליות של הכתוב לעיל".

הפסיכוטי מנסה למלא חלל של אימה, "אימה חסרת שם" (Bion) ללא יכולת לעבד את המציאות. בן שמחון מנסה למלא עולם בעולם אך היא אינה מצליחה, וכמו שבהידפקות הנשנית על דלתות האדון היא מרוקנת את עצמה, כך בכתובה היא פוערת יותר ויותר חלל. ומייצרת אימה שבאי הנוכחות.

מענה ועינוי

בן שמחון בוחרת לנסח ערך ספרותי במכתב, כי שירתה עשויה כמכתבים מבחינה זו שנראים כפונים תמיד אל מישהו, מבקשים משהו. לאחד מספריה היא קוראת "מעוניינת לא מעוניינת". המילה מעוניינת מסתירה בתוכה את המילה מעון (בית), וכן את המילה "מענה". בן שמחון מבקשת את המענה, המענה למכתב, המענה לשירתה, מענה לנפשה. אך כשהיא פונה למענה בין המציאות להזייה, הוא הופך לעינוי (ועל כן "לא מעוניינת").

"קבע אתה היכן ניפגש וסלק ממני דלתות, אנא" כותבת בן שמחון אל ויזילטיר. היא כמהה לכך שהכתיבה תסלק דלתות, תסלק את השסע שבין עולם לעולם שמביא לקריסתה. אך דווקא בכתבתה מונצח השסע. והוא מונצח עד הרמה המיתית שבהוויתה כאשר בן שמחון משווה אותו בסוף מכתבה לשסע שבין גן-עדן ובין מצב הדעת: "האלוהים בעצמו, בהתחלה שם אותנו בגן עדן שלו. ועכשיו יש לנו גם דעת, הו". נוצרת כאן הבנייה מיתית כואבת של הקרע בין העולמות (עם רמיזה לחטא לא ברור כלשהו, שכן החטא הוא זה שהפריד בין הגן-עדן לדעת) ברמה הנפשית, אך גם ברובד החברתי, כאשר היא מוסיפה באירוניות- "הו" ורומזת בכך, כמו קודם לכן, לפקפוק בחוקים החיצוניים; בטיב הדעת, בהגמוניית השירה.

